

Johann Mantzel

Programma, Quo Rector Academiae Rostochiensis, M. Johannes Mantzel ... Dn. Victoris Friderici Giesenhagen/ Scholae Oppidan. Collegae Classici, & Cantoris ad Nicolai Laudatissimi, Funus indicit, & ad eundum Exequias, a Vidua moestissima hodie parandas, Cives Academicos ... invitat : [P.P. Sub Sig. Rector d. 3. April. A.O.R. MDCLXXVIIX.]

Rostochii: Keilenbergius, [1678]

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn756280826>

Druck Freier Zugang

Mantzel, J.,
in V. F. Giesenhagen.

R. 1678.

8.

8

27.

PROGRAMMA,
QVO
RECTOR
ACADEMIÆ ROSTOCHIENSIS,
M. JOHANNES

Mangel /

Lit. P. P. & Fac. Philos. hodie
DECANUS,

Viri Clarissimi atq; Doctissimi,

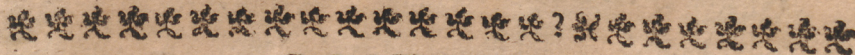
DN. VICTORIS FRI-
DERICI Giesenhagen /

Scholæ Oppidan. COLLEGÆ Classici,
& CANTORIS ad Nicolai Laudatissimi,

Funus indicit, & ad eundem Exeqvias,
à VIDUA mœstissimâ hodie parandas,

CIVES ACADEMICOS

omnium ordinum,
peramanter atq; officiosè
invitat.

ROSTOCHII,

Typis FRIDERICI KEILENBERGII, Acad. Typogr.

N nulla re tam vehementer, tam
pertinaciter, tam obnixè & contem-
ptiosè fidei Christianæ, sicut de car-
nis resurrectione, contradicitur. Hæc
sanè gravissimâ Augustini, serm. 2.
in Psal. 88. qverela est: quæ quàm
vera sit; ex non unis Scripturæ
Scriptorumq; Ecclesiasticorum
locis de facili animadverti probariq; potest. Non enim
gentiles solum hanc de resurrectione, doctrinâ conf. Act.
17, 32. ἐχλεύαζον, ac sannis sibilisq; turpissimè exceperunt;
verum, quod mirandum, in media Ecclesiâ, qui strenuè
illi contradixerint, minimè desuerunt. De Sadducæis ex
Evangelistis & Josepho l. 2. B. Jud. c. 7. res certa est,
idemq; docuisse Arabicos, quos *ἑντοψυχίτες* exinde vo-
cat Damascenus; ex Eusebio Augustinus ad Quodvult-
deum, hæres. 83. attestatur. Imò post retusos ab Apostolo
Hymenæum & Philetum; de quibus 2. Tim. 2, 17. 18.
quod resurrectionem mortuorum jam adimpletam esse
somniauerint, scribitur, in ipso Christianorum cœtu, qui
vel omnem, vel ejusdem carnis resurrectionem obstina-
tissimè negaverint; nonnulli semper sunt reperti. Se-
culum quippe primum, Saturninum Antiochenum & Ba-
silidem Alexandrinum, apud Irenæum lib. 1. c. 22. seq. hæ-
buit: In secundo, Valentinus & Marcion, apud eundem
ibid. c. 29. fuerunt. Tertium, Manetem, vel, aliis, Mani-
chæum ap. Cyrillum Hieros. Catech. 14. vidit, ubi origo
simul tam fœdi illius erroris additur, quod nempe resur-
rectione Servatoris Christi cum asseclis suis fuerit infi-
ciatus: *μέχρι σήμερον Μανιχαῖοι λέγουσι πάντας ἄδη καὶ οὐκ ἀληθῆ
τὴν ζωτῆρ & τὴν ἀνάστασιν γεγονέναι: ad hunc usq; diem Manichæi
pbrastificam dicunt, & non veram fuisse Salvatoris resurre-*
ctionem

θιόνων. Eodemq; modo in subseqq. qvovq; seculis Con-
 tradicentes impugnantēsq; Hæretici plures exorti sunt,
 de qvib9 tamē in præsens, ob temporis ac paginarum an-
 gustiā nihil scripserim. Id magis mirandū est, vel ipsos Or-
 thodoxos aliās Ecclesiæ Episcopos hanc de resurrectione
hujus corporis ventilatam qvæstionem non leviter exercu-
 isse. Synesius enim, Cyrenensium in Africa Episcopus,
 Epist. 105. de se factus: *τὴν καθωμιλημένην ἀνάστασιν ἱερὸν τι καὶ*
ἀπόρητον ἤγημαι, καὶ πολλὰ δέω, ταῖς τῶ ἀλήθους ὑπολήψεσιν ὁμολο-
γήσαι, diu secum ipse circa hunc articulum creden-
 dum luctatus est, & testante Photid in Bibliotheca N. 26.
 & Evagriō Scholasticō lib. 1. c. 15. episcopatus jugo colla
 submitit, qvamvis resurrectionis dogma nondum aut ad-
 mitteret, aut profiteretur. Tam durus scil. nodus, hic de
 carnis nostræ mortuorumq; resurrectione articulus, sem-
 per fuit! Ast unica Servatoris nostri Resurrectio, unicū-
 qve Angelicum illud: *ἠγέρθη, resuscitatus est,* Matth. 28, 6.
 ad totum hoc negotium feliciter conficiendum, omnibus-
 qve contradicentibus os masculè obturandum, satis su-
 perq; est. Si enim de illa constat, uti revera, qvemadmo-
 dum heri, nudius tertius qvartusq;, per ferias Paschales, ex
 habitis concionibus percepimus, constat, nostræ qvovq;
 resurrectionis certitudo ex in ultrò juxta ac necessario se-
 qvetur. Membra namq; naturaliter caput suum comi-
 tantur: cumq; caput nostrum resurrexerit, & nos, qui
 capitis nostri membra sumus, certissimè resurgemus. Ita
 Apostolus 1. Thess. c. 4, 14. *Si credimus JESUM mortuum*
esse, & resurrexisse, Deus etiam eos qui obdormiverunt per
JESUM, adducet cum eo. Præterea Victoria Jesu nostri,
 victoria nostra, illiusq; triumphus, triumphus noster
 est, ut jam cum Paulo ex 1. Cor. 15. *Ascripta est mors in*
Victoria. DEO gratias, qui dedit nobis Victoriā per Dominum
nostrum JESUM CHRISTUM, præ gaudio excla-
 man-

manes, de hoc Victore atq; Triumphatore nostro: unice
nobis, & quam maximè gratulemur. Omnes ad unū pii hoc
ipsū faciunt: exemplū tamē istiusmodi gratulantū pror-
sus insigne noster quoq; beatis. VICTOR, VICTOR FRI-
DERICUS Giesenhagen/ Coll. s. Class. & Cant. ad S. Nicol.
laudatissimus, quem ὁ πρῶτόπικος ἐκ τῶν νεκρῶν καὶ ἀπερχή-
των κενόδιμημένων per placidiorem ἀνάλυσιν paucos ante dies
mundanis miseriis eripuit, sese semper exhibuit. Quam
quæso gratulari sibi de suo JESU solebat pia hæc anima.
Certè vel solo hoc nomine hic Vir optimus meretur, qui
& in busto suo, cineribusq; suis audiat optimus: Sed cum
& alia sint, quæ famam ac memoriam ejus de meliore no-
ta commendare posteritati possint, etiam de illis, nō tam
mōri & consuetudini, quam veritati velificaturi, non ni-
hil subnectemus. Natus scilicet hic μακαρίτης Noster est die
15. Junii, A. O. R. CIO IOE XLII. Parchimi, Ducatus Meck-
lenburgensis, tum aliunde, tum quod Serenissimorum
Principū Mecklenburgicorum Provincialis judiciū sedes
sit, celebri oppido. Patrem habuit, Virum pl. Reveren-
dum atq; Clarissimum, Dn. ULRICUM Giesenhagen/ Pa-
stōrem & Superintendentem Parchimensem bene meren-
tissimū; Matrem verò ANNAM Stralendorffs/ Matro-
nam simul virtute & origine Nobilissimam. Avus pater-
nus ipsi fuit Vir pl. Rev. atq; Clar. Dn. FRIDERICUS Gie-
senhagen/ Serenissimæ Principis Mecklenburgicæ, Gra-
boæ Residentis, Concionator Aulicus Vigilantissimus;
AVIA paterna, SOPHIA Giesen/ præclaræ Virtutis pieta-
tisq; Matrōna. Avum maternum sortitus est Virum Ge-
nerosā Nobilitate Stenuum Dn. VICKE Stralendorff/
in Nobilibus Provinciæ hujus notissimū; Aviam mater-
nam, MAGDALENAM Hobert/ Nobiliss. & ex domo Mō-
derit generosam prosapiam ducentem Feminā. Proavus
paternus fuit Vir pl. Rev. atq; Clarissimus, Dn. ULRICUS
Gie

Giesenhagen / Pástor Ecclesiæ Gústroviensis fidelissimus.
 Proavia paterna, CATHARINA Schröders / Matróna lon-
 gè honestissima. Proavū mat. laudat Virū Nobil. & maximè
 strenuū DN. WESSELM Stralēdorff / Equitē Mecklēburgi-
 cū. Proaviā maternā, ELISABETHAM Peterstorffs / ex Ve-
 rústa itidem nobiliq; familia ortam Feminā. His honestis-
 simis atq; avitā Nobilitate Clarissimis Parentibus Majo-
 ribusq; , quibus ex materna præcipuè linea longè plures
 adhuc addi, si libuisset, potuissent, PIE FUNCTUS NO-
 STER factus fuit, atq; progenitus. Cum autem solum nasci
 non sufficeret, sed hic in peccatis natus conceptusq; filius
 lavacro regenerationis & renovationis Spiritus S, impri-
 mis indigeret, Parentes ejus de salutari isto remedio, cujus
 beneficio Catholica Ecclesiæ insertus, in numerum cœ-
 lestis Reipubl. civium cooptaretur, continuo, uti equidē
 par erat, fuerunt solliciti, eaq; ratione utriusq; Avi, nempe
 VICTORIS FRIDERICI nomen, in gratam eorundem re-
 cordationem, ipsi fuit impositum. Optassent etiam, hunc
 suum filiolum, ab ineunte statim ætate, per omnes ejusdē
 gradus, in pietate & vera Dei agnitionē sedulo educare;
 ast, quæ nostra hominum est fragilitas, cum idem vix fo-
 ret anniculus, Mater, disponente ita summo Numine, vi-
 tā abiens, omnem tenellæ prolis curam in Maritū trans-
 fert, & nec ipse, nisi per biennium, relicto filio trimulo, de-
 functæ conjugii superstitat. Quid ergo misellus hic No-
 ster, ἀμύτωρ tunc temporis atq; ἀπαύτωρ, faceret? actum
 prorsus de ipso, accuratioreq; ipsius educatione fuisset, nō
 DEUS, qui Orphanorum Tutor Protectorq; est, Charissi-
 mam Aviam, Magdalenam Hoben / in vivis aliquantisper
 conservasset. Sed hæc Nepotem suum, ad se receptum,
 domi suæ aluit, nihilq; eorum, quæ ad ejusdem educatio-
 nem, & informationē facere poterant, unquā intermisit,
 modò ipsi divina clementia longiorem vitam concedere
 voluisset; ast, o rerum humanarum incertitudinem! &

46 sam

ipsam novenni puero, cum incomparabili fortunæ rerum,
æve ejus detrimento, mors eripuit, ut Noster, amicis suis
sanguineq; junctis planè orbatus, ac relictus, à Tutoribus
in patriam revocari opus habuerit, ludoq; literario Par-
chimensi, publicisq; ejusdem Magistris informandus fue-
rit traditus. Apud quos certè per integrum illud, quo
inibi fuit, quinquennium, cum sese gessit, ut & literas
ipsas alacriter arriperet, & singulari pietate ac mode-
stia mirificè se commendaret, nec non convenientibus of-
ficiis omnes & singulos exhilararet. Quam illius indu-
striam modestiam atq; obedientiam, cum in ipsum opti-
mè animati Tutores non sine gaudio animadverterent,
manibus pedibusq; obnixè id egerunt, ut per salutarem
transplantationem arbusculæ huic, quàm optimè fieri
posset, consulere, Gustroviumq; ipsum ad studia fel-
citer ibidem continuanda ablegarunt, ubi etiam per tri-
ennium, literis styloq; præprimis exercendo invigilans, si-
mul & Præceptorum amorem diligentia & obsequio lar-
gissimè meritis, Pædagogus ipse, seu aliorum puellorum
informator, commoratus est. Gustroviò relictò, in Pæ-
dagogio Regio Sedinensi per annum, in Ulyssænsi itidem
per annum, & Hildesheimensi per septennium laudabi-
liter subivit, omniq; studio, ut, curriculo studiorum
trivialium absoluto, diligenti cultura ad excipiendas in
Scholis superioribus seu Academijs superiores discipli-
nas, redderetur idoneus, allaboravit. Sic anno ætatis
sux tertio & vigesimo, Deo ita volente, Academiam hanc
nostram ingressus est, omnesq; ingenii sui nervos per ali-
quam multos queis hic vivere placuit, annos, publicas pri-
vatasq; Dn. Professorum prælectiones diligenter fre-
quentando, in id intendit, ut fundamenta humaniorum
literarum, in Scholis Gymnasisq; non infeliciter posita,
ulterius altiusq; perduceret. Verùm prout istiusmodi
orpha-

Orphanis, qui in tenella ætate Parentibus Cognatisq;, de Ecclesia ceteroq; vel Republica quàm optimè meritis orbantur, solet accidere, quòd, præprimis quando ipsi res non adeò lauta est, ut plurimum negligantur, atq; sic quàm valent, non quàm volunt ratione, prospicere sibi ipsi teneatur, liberis Civium instituendis operam navare coactus est, tamq; sedulo & fideliter navavit, uti ardua isti & permolesta functioni non vulgari cum laude præstuerit, & spartam tandem abiens, ingens apud discipulos, ipsorumq; parentes sui desiderium reliquerit, ac ægre, bonam tamen cum gratia, fuerit dimissus. Quæ causa etiam fuit, quòd Amplius, & Prudentissimus hujus urbis Senatus, cum de fideliali quo Quintæ Classis Præceptore, & idoneo Cantore Nicolaitano foret sollicitus, præviâ maturâ deliberatione, hunc Nostrum ante omnes, præcipuè quòd is artem simul Musicam ex arte novisset, & in canendo aures audientium singulari quadam dulcedine demulceret, idq;ve A. O. R. 1672. paullo post finitas ferias Paschales, elegerit. In quo officio suo quis fuerit, aut quem se gesserit, tota novit Civitas, imò & nos novimus. Cum enim Scholæ, deficiente eas Baulio, sint παιδευτήρια τῆς θεογνωσίας, καὶ ψυχῶν διδασκαλεῖα λογικῶν, in eo, diligenti informatione, totus fait, ut, quantum in se esset, etiam nostra Schola ejusmodi διδασκαλεῖον foret καὶ παιδευτήριον. Et quamvis fors ejus laboriosior magis, quàm splendidior fuerit, tamen se illò Erasmiò identidem solabatur. *Non surdidam, sed præclaram functionem putes, primam ætatem tuorum civium optimis literis & Christo statim imbuere, totq; probos & integros viros patriæ reddere.* Ipsi ex ore aliquot Dni. Collegarum ejus audivimus, quàm magnus osor desidia aut ignavia fuerit, quàm à justo semper tempore discipulis suis in Schola & templo adfuerit, quàm prudenter quàmq; fideliter ipsos rexit, imò, quòd vel ipsorum Dni. Scholarchas

charū iudicio de Schola deq; discipulis quā optimē sit merit9. O quale
 hoc est, quanti9; & stimandū encomium! Ad quod accedit, quōd cū Col-
 legis suis, quos Fratrum instar amabat, concors semper tranquillūq;ve
 vixerit; eo profectō nomine nunc in acerbo omnes luctu sunt, optimū-
 q;ve Collegam suum quā maximē, sed nequicquam, desiderant. Et qualis
 erga Collegas, talis quoq; erga quoscunq; mortalium erat alios: Concor-
 diā etenim innocentiā & patientiā bene fermentatā optimum fran-
 gendis vel ferendis inimicis esse remedium non nesciebat. Ante omnia
 varō in Conjugio suo cumq; Coniuge sua sese tanquam strenuum Pacis
 Concordiāq; cultorem semper exhibuit: ex illo enim tempore, quo cum
 lectissima Virgine, nunc mœstissima proli dolor! Viduarum, *Maria*
S. affers, connubiale fœdus iniit quodq; in ineuntē anni 1672. Oct. inci-
 dit, dulcissimū hoc Conjugium par tam dulce ac concors vixit, ut, quōd
 nunquā risarentur, in gratiā nunquā redierint. Nec sterilis hic tor9 fuit:
 tres enim liberos, quorū nomina *Alexander Fridericus, Ulricus Frideri-*
cus, & Anna Maria sunt, protulit: Ex quibus filiola turbato ordine,
 ante Patrem decima post natalem hebdomade obiit filii verō per D E I
 gratiam adhuc in vivis sunt & optimum Parentem suū acerbissime
 cum matre tristes plorant. Quamvis autēm terrenus Pater Ma-
 ritusq; obierit, vivit tamē vivetq; coelestis: *εὐσεβῶν παιδεῶσι τὰ δαίαια,*
 Generationi Rectorum benedicetur. Imō meminisse convenit illius:
μη θεομαχεῖν, μήτε προσάγειν τῶ πράγματι χαμῶνας ἑτέρας, τὰς δὲ
ἀναγκαίαις Φέρον. Dominus providebit. Sed ut de morbo mortēq; No-
 stri aliquid etiam dicamus, Ipsa Dominica Judica, dum suo in templo sū-
 getetur officio, horrore aliquo febrili, ut tamē subsequenti Lunæ die discipulis
 suis, quamvis non citra molestiā, adfuerit correptus est. subsequente verō quinta
 feriā, invalescente morbo, Vir Excellenti ss. atq; Experienti ss. Dn Joh. Bacmei-
 ster. Med. D. & P. P. celeberr. Collega atq; Affinis noster Honorati ss., ascit9 est,
 qui quidē exquisitis. pharmacis, quā diligentissime decumbenti succurrit, per-
 tinacis. tamē malum, morbūq; eradicare minimē valuit. Animadvertens igitur
 noster spem omnis sanitatis decollasse, uti erat piissim9, mente ad unum
 deum flexa, Confessionario suo, Viro Admod. Rev. & Clariss. Dn. M. Remberto
 Sandhagen / Past. Nic. Min. Sen. & Dir. Dn meo Comitate & Socero hono-
 rat. atq; dilect., post devotiss. Confess. largissimāq; consolat. corpus & sangui-
 nē J. C. petiit quod, cū impetrasset, seq. d. 3. Mart. conjugē suā liberosq; chariss.
 deo altiss. inter alia his emphaticis verbis us9: *filii mei Deū Patrē, Filiū & Sp. S.*
Tutores constituo, nullus dubitās, illis ipsis Tutores in his terris constituturū, commēda-
 vit, atq; sic brevi post inter 1 & 2. p. om. placidiss. pariter ac beatissimē citra ul-
 lū dolorū iudicium, annū agens 36. expiravit. Vestrū itaq; erit Cives Academiae
 Opt. Civi vestro freq. ire exequ. quod ut promptē faciatis, & ipsa Pietas monet, &
 Nos seduloq; Vos officiosēq; hortamur.

P. P. Sub Sig. RECTOR. d. 3. April. A. O. R. MDCLXXVII.

1672

orphanis, qui in tenella ætate Parenti
Ecclesia ceteroqvi vel Republica quæ
orbantur, solet accidere, quòd, præ
res non adeò lauta est, ut plurimum n
quã valent, non quã volunt ratione,
teneantur, liberis Civiu instituentis op
est, tamq; sedulo & fideliter navavit, u
molesta functioni non vulgari cum l
sparrã tandem abiens, ingens apud dis
parentes sui desiderium reliquerit; ac
cum gratiã, fuerit dimissus. Quæ cau
Amplifs. & Prudentissimus hujus urbi
fidelialiquo Quintæ Classis Præceptor
tore Nicolaitano foret sollicitus, prævi
one, hunc Nostrum ante omnes, præc
simul Musicam ex arte novisset, & in ca
entium singulari quadam dulcedine d
A. O. R. 1672. paullo post finitas ferias P
In quo officio suo quis fuerit, aut qu
novit Civitas, imò & nos novimus. C
definiente eas Baulio, sint παιδευτήρια τ
χῶν διδασκαλεῖα λογικῶν, in eo, diligent
tus fait, ut, quantum in se esset, etiam
mò διδασκαλεῖον foret καὶ παιδευτήριον. E
laboriosior magis, quàm splendidior fu
Erasmio identidem solabatur. Non so
ram functionem putes, primam ætatem tuo
literis & Christo statim imbuerè, totq; pr
ros patriæ redtere. Ipsi ex ore aliqv
rum ejus audivimus, quàm magnus osc
viã fuerit, quàm justo semper tempor
Schola & templo adfuerit, quàm prude
liter ipsos rexit, imò, quòd vel ipsora

isq; de
meritis
lo iph
atq; sic
ibi iph
oactus
& per
erit, &
rumq;
tamen
, quòd
um de
o Can
libera
artem
s audi
idqve
gerit.
r, tota
tholæ,
καὶ ψυ
ne, to
la ejo
ors ejo
se illò
pracla
optimis
ros bz
llega
signa
luis in
; fide
holar
chas

